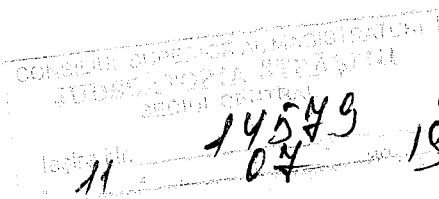

Consiliul Superior al Magistraturii
Judecătoria Strășeni
(sediul Central)
mun.Strășeni,
str. Șt. Cel Mare, 86
tel. 0(237) 28532
fax: 0(237)22628

Высший Совет Magistratury
Суд Страшены
(Центральный Офис)
мун. Страшены,
с. Ш. чел Маре ши Сфынт, 86
тел. 0(237) 28532
факс: 0(237)22628

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

mun. Chișinău str. Alexandru Lăpușneanu nr.28

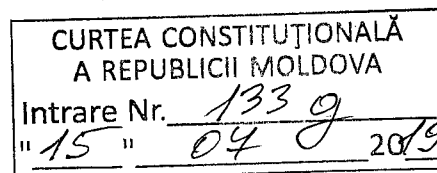
Judecătoria Strășeni (sediul central) Vă expediază pentru examinare în ordinea art.135 alin.1) lit.a), g) al Constituției Republicii Moldova, sesizarea privind excepția de neconstituționalitate, înaintată pe marginea cauzei contravenționale intentată în privința SC„UNICORN ESTATE” SRL în baza art.55/1 Cod Contravențional.

ANEXĂ: Dosarul contravențional -70 file.

Cu respect,

**Președintele
Judecătorie Strășeni**

Sergiu Osoianu

Executor: V.Prescura
tel. 0(237) 28510

58

CURȚII CONSTITUȚIONALE A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

SESIZARE

PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE
A ARTICOLULUI 55¹ DIN CODUL CONTRAVENȚIONAL
(UTILIZAREA MUNCII NEDECLARATE)

Prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit.a) și lit. g) din Constituție

03 iulie 2019

I - AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume/Denumire **IOSIP** 2. **Andrei**

3. Funcția - **AVOCAT**

4. Adresa – **mun. Chișinău, str. București 41 D**
Correspondența: **Căsuța Poștală 2348, MD-2012, Chișinău**

5. Tel./Fax – **069 709 801**
Email: **office@iosip.md**

6. Numele și prenumele reprezentantului.....

7. Ocupația reprezentantului.....

8. Adresa reprezentantului.....

9. Tel./Fax.....

II – OBIECTUL SESIZĂRII

12. Prezenta sesizare are ca obiect - solicitarea de verificare a corespunderii constituționalității a prevederilor art. 55¹ Cod Contravențional, dat fiind faptul că acesta contravine art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.23 din Constituția Republicii Moldova.

III - CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI EXAMINAT DE CĂTRE INSTANȚA DE JUDECATĂ

13. 1. La 12 decembrie 2018, Inspectoratul de Stat al Muncii a întocmit Procesul Verbal nr. CL-2018-PVC-111 cu privire la contravenție prin care a constatat că SC „Unicorn Estate” SRL a săvârșit contravenția prevăzută la art. 55¹ prin admiterea la muncă a două persoane fără încheierea contractului individual de muncă, fiind încălcat art. 7¹ și art. 58 alin. (1) din Codul Muncii.

2. Respectivul Proces Verbal a fost remis spre examinare și aplicarea sancțiunii instanței de judecată, iar subsemnatul, în interesele SC „Unicorn Estate” SRL a formulat referință.

3. Ținem să menționăm că, potrivit art. 55¹ “Utilizarea muncii nedecarate se sancționează pentru fiecare persoană identificată cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 150 la 210 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 210 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”

IV - EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

14. 1. Prin prezenta sesizare, se solicită Curții Constituționale a Republicii Moldova verificarea corespunderii cerințelor Constituției a sintagmelor a dispozițiilor prevederilor art.55¹ Cod Contravențional, or în opinia subsemnatului, acestea contravin art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.23 din Constituția Republicii Moldova.

2. Cu referire la lipsa de constituționalitate a prevederilor art. 55¹ Cod Contravențional se impune a specifica faptul că această normă sancționează conduita activă, de utilizare a muncii nedeclarate, însă nu indică modalitatea concretă de săvârșire. Or, analizând prevederile art. 55 alin. (3) Cod Contravențional (Încălcarea legislației muncii, manifestată prin prestarea muncii de către o persoană fără a avea încheiat un contract individual de munca în formă scrisă;), precum și dispozițiile art. 55² Cod Contravențional (Achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă), acestea indică modalități concrete de săvârșire a muncii nedeclarate. Astfel, din moment ce în conținutul normei contravenționale de utilizare a muncii nedeclarate nu sunt descrise acțiunile sau inacțiunile care se impun, respectiva normă juridică nu întrunește condiția de previzibilitate, claritate și accesibilitate. Din moment ce justițiabilului i se impune să nu admită existența relațiilor de muncă fără întocmirea unui contract individual de muncă în formă scrisă, precum și achitarea salariului sau a altor plăți fără reflectarea acestora în evidența contabilă, prevederile art. 55¹ rămân fără acoperirea modalității concrete de săvârșire a contravenției de utilizare a muncii nedeclarate.

3. Or, se arată la pct. 50 din din Hotărârea Curții Constituționale nr.19, pronunțată la 03.07.2018 că "dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle, prevăzut de articolul 23 din Constituție, implică adoptarea de către legislator a unor reguli procedurale clare, în care să se prescrie cu precizie condițiile și termenele în care justițiabilii își pot exercita drepturile. De asemenea, articolul 54 din Constituție cere ca restrângerile drepturilor să fie prevăzute de lege. Legea trebuie să respecte standardul calității.

4. În ceea ce privește întrunirea standardului calității, în aceeași hotărâre, Curtea Constituțională a stabilit că „pentru a corespunde celor trei criterii de calitate (accesibilitatea, previzibilitatea și claritatea), norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie

63

conduita persoanei într-o anumită situație, persoana poate pretinde în mod justificat că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o asemenea interpretare, norma care nu corespunde criteriilor clarității este contrară articolului 23 din Constituție, care statuează obligația statului de a garanta fiecărui om dreptul de a-și cunoaște drepturile.”

5. Obligativitatea respectării legilor implică și obligația pozitivă a legiuitorului de a formula textul normelor juridice clar, previzibil și accesibil. Previzibilitatea presupune că, legiuitorul urmează să reglementeze prin norme juridice care permit cetățeanului să aibă un control asupra conduitei sale și să prevadă, într-o măsură rezonabilă, în raport cu circumstanțele speței, consecințele ce ar putea surveni dintr-o acțiune sau inacțiune, chiar dacă trebuie să apeleze la consiliere de specialitate în materie.

6. Or, justițiabilul urmează să cunoască, plecând de la textul dispoziției pertinente, acțiunile și inacțiunile care atrag răspunderea contravențională, cât și sancțiunile contravenționale care pot fi aplicate în urma acțiunii sau omisiunii.

7. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că numai legea poate defini o crimă și prescrie o pedeapsă (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). (a se vedea *Coeme și alții împotriva Belgiei*, 22 iunie 2000, § 145)

8. În același timp, Curtea Constituțională indică la pct. 52 din hotărârea menționată supra: „conținutul actului normativ trebuie să-i permită persoanei interesate să prevadă în mod rezonabil conduita pe care trebuie să o adopte, claritatea și previzibilitatea fiind elemente *sine qua non* ale constituționalității unei norme.

V - CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

15. 1. Admiterea prezentei excepții de neconstituționalitate ridicată în dosarul contravențional 48-4-6036-15122018;

2. Exercițarea controlului constituționalității a prevederilor art. 55¹ din Codul Contravențional al Republicii Moldova, în vederea corespunderii cu prevederile art. 23 din Constituția Republicii Moldova

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

16. Nu sunt.

VII – LISTA DOCUMENTELOR ANEXATE

17.

1. Copia Procesului verbal nr. CL-2018-PVC-111 cu privire la contravenție;

VIII – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

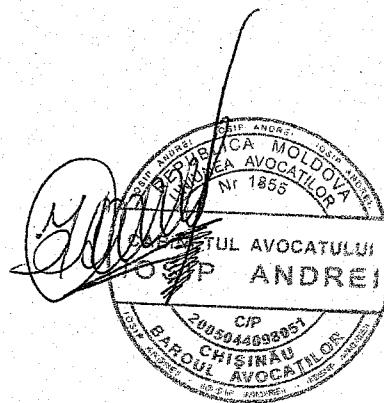
18. Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte

Locul: Chișinău

Data: 03.07.2019

Andrei IOSIP

(semnătura)

ÎNCHEIERE

03 iulie 2019

mun. Strășeni

Judecătoria Strășeni sediul Central

În componența sa:

Președintele ședinței,

Judecător

Grefier

Cu participarea:

Avocatului

Contravenientului

Sergiu Osoianu

Veronica Sîrcu

Andrei Iosip

Simion Hortolomei

A examinat în ședință publică sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de contravenientul Simion Hortolomei și apărătorul Andrei Iosip, privind sesizarea Curții Constituționale privind exercitarea controlului constituționalității art.55/1 din Codul Contravențional al Republicii Moldova, în vederea corespunderii cu prevederile art.23 din Constituția Republicii Moldova,-

CONSTATĂ:

1. În procedura Judecătoriei Strășeni (sediul Central) se află spre examinare cauza contravențională pornită împotriva SC„UNICORN ESTATE” SRL în baza art. art.55/1 din Codul Contravențional.
2. În cadrul ședinței de judecată din 03 iulie 2018, apărătorul contravenientului-avocatul Andrei Iosip, a înaintat cerere prin care a solicitat verificarea corespunderii constituționalității a prevederilor art.55/1 Cod Contravențional, dat fiind faptul că acesta contravine art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.23 din Constituția Republicii Moldova.
3. În ședința de judecată apărătorul Andrei Iosip și contravenientul Simion Hortolomei au susținut cererea și au solicitat admiterea acesteia cu remiterea materialelor în adresa Curții Constituționale.
4. Agentul constatator în ședința de judecată nu s-a prezentat fiind informat despre data, ora și locul ședinței de judecată.
5. Audiind opinia participanților la proces, studiind materialele cauzei contravenționale, analizând solicitarea privind exercitarea controlului constituționalității, instanța de judecată consideră că cererea urmează a fi admisă din următoarele considerente.
6. Potrivit prevederilor art.4 alin.(1) din Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertăților omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.
7. În conformitatea cu art.342 Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei judiciare, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.
8. Conform dispoziției art.364 Cod de procedură penală președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată.
9. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.
10. Conform art.7 alin.2) Cod de procedură penală, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care

Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

11. Conform art.7 alin.3) și 6) Cod de procedură penală, dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rîndul său, sesizează Curtea Constituțională.
12. Hotărârile Curții Constituționale privind interpretarea Constituției sau privind neconstituționalitatea unor prevederi legale sînt obligatorii pentru organele de urmărire penală, instanțele de judecată și pentru persoanele participante la procesul penal.
13. Conform pct. 82 al Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016, Curtea reține că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse în articolul 135 alin.1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate.
14. În baza pct.83 al Hotărârii Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 prevede că-verificarea constituționalității normelor-contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.
15. Astfel, judecătorii ordinari nu sînt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decît doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rîndul său prevede că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin.(1) lit. a) și g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de Apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.
16. Verificînd dacă obiectul excepției de neconstituționalitate intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1) lit. a) din Constituția Republicii Moldova, dacă excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu, dacă prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei și dacă nu există o hotărâre anterioară a Curții avînd ca obiect prevederile contestate, în continuare, instanța menționează că pînă în prezent o hotărîre a Curții Constituționale privind examinarea constituționalității prevederilor art.55/1 al Codului Contravențional, normă pe care îl vizează pe contravenientul Simion Hortolomei, în contextul căreia a fost înaintată prezenta solicitare de verificare a corespunderii constituționalității, obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct.3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr.2 din 09 februarie 2016, prin urmare demersul privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și verificarea constituționalității art.55/1 Cod Contravențional, urmează a fi admis.
17. Astfel, instanța ajunge la concluzia că sesizarea înaintată de avocatul Andrei Iosip, întrunește cerințele legale și urmează a fi admisă deoarece se solicită a fi verificată constituționalitatea legii materiale-art.55/1 din Codul Contravențional, or, se subliniază că prin ignorarea excepției de neconstituționalitate și rezolvarea litigiului fără soluționarea prealabilă a excepției de către instanța de contencios constituțional, judecătorul ordinar ar dobîndi prerogative improprii instanței judecătorești.
18. Prin urmare, constatînd că orice instanță de judecată este chemată să soluționeze un litigiu, în ipoteza unei îndoieli cu privire la constituționalitatea unei dispoziții, are atît puterea, cît și obligația să se adreseze Curții Constituționale, instanța admite sesizarea privind excepția de neconstituționalitate depusă de avocatul Andrei Iosip în interesele contravenientului Simion Hortolomei privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea constituționalității prevederilor art.55/1 Cod Contravențional sub aspectul corespunderii art.6 paragraful 1 din

Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.23 din Constituția Republicii Moldova.

19. În conformitate cu prevederile art.7 alin.(3) și (6), 342 Cod de procedură penală, Hotărîrea Curții Constituționale nr.2 din 09.02.2016 instanța,-

DISPUNE:

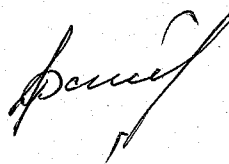
Se admite sesizarea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate depusă de avocatul Andrei Iosip în interesele contravenientului Simion Hortolomei privind sesizarea Curții Constituționale despre verificarea corespunderii constituționalității a prevederilor art.55/1 Cod contravențional, sub aspectul corespunderii art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.23 din Constituția Republicii Moldova.

Se sesizează Curtea Constituțională cu privire la realizarea controlului constituționalității prevederilor art.55/1 din Codul Contravențional sub aspectul corespunderii art.6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și a prevederilor art.23 din Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă judecarea cauzei până la examinarea sesizării privind excepția de neconstituționalitate.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

**Președintele ședinței,
Judecător**

Sergiu Osoianu